

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Maatalous- ja kalastusneuvosto 30.1.2023

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu Brysselissä 30.1.2023. Suomea kokouksessa edustaa maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen.

Uusi puheenjohtajavaltio Ruotsi esittelee työohjelmansa.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee markkinatilanteesta erityisesti Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen. Suomi katsoo, että elintarvikesektorin huoltovarmuus ja väestön ruokaturva tulee varmistaa kaikissa tilanteissa.

Lisäksi maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee biotalouden tarjoamista mahdollisuuksista nykyisten haasteiden valossa painottaen erityisesti maaseutualueita. Komissio julkaisi biotalousstrategian edistymisraportin 9.7.2022 ja puheenjohtajavaltio Ruotsi on kertonut, että maatalous- ja kalastusneuvoston on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät biotaloudesta maatalous- ja kalastusneuvostossa 25.4.2023. Suomi tukee biotalouden edistämistä EU:ssa ja Suomi on tyytyväinen, että valmis- tellaan neuvoston päätelmät biotaloudesta.

Asialista:**MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTON KOKOUS BRYSSELISSÄ 30.1.2023**

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Puheenjohtajavaltion työohjelma
Puheenjohtajavaltio esittelee

MAATALOUS

Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu

Biotalousn tarjoamat mahdollisuudet nykyisten haasteiden valossa painottaen erityisesti maaseutualueita
Keskustelu

Muut asiat

- a) Käsitteltävänä olevat säädösehdotukset
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
Teollisuuden päästödirektiivin tarkistamisen maatalousnäkökohdat
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
- b) Eläinkuljetuksia koskevan lainsäädännön tarkistaminen – olennainen osa elintarviketuotantoa
Portugalin valtuuskunnan tiedotusasia Espanjan, Irlannin, Kreikan, Latvian, Liettuan, Portugalin, Ranskan ja Romanian valtuuskuntien puolesta
- c) Hunajasekoitusten alkuperämerkinnät
Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia

Puheenjohtajavaltio Ruotsin työohjelma - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvoston 30.1.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ruotsi esittelee puheenjohtajakautensa työohjelman maatalous- ja kalastusneuvostossa 30.1.2023. Ruotsi esitteli ohjelmansa maatalouden erityiskomiteassa 16.1.2023 sekä Co-reper I -kokouksessa 11.1.2023.

Suomen kanta

Suomi ottaa Ruotsin työohjelman esittelyn tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Ruotsin puheenjohtajakaudella Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa edelleen maatalous- ja kalastusneuvoston työhön ja huomio kohdistuu ruuantuotantoon ja ruokaturvaan. Lisäksi Ruotsi edistää aktiivisesti EU:n työtä ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä, ja tästä johtuen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toimeenpano on vahvasti esillä Ruotsin puheenjohtajakaudella.

Ruotsi seuraa puheenjohtajana markkinatilannetta erityisesti Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja maatalouden tuotantopanosten hintakehityksen valossa, ja ylläpitää valmiutta selvittää kriiseistä ja markkinahäiriöistä. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut maatalouden kustannuksiin muun muassa polttoaineen, lannoitteiden, sähkön ja rehun osalta. Lannoitteiden suhteen Ruotsi pitää komission tiedonantoa lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta tärkeänä ja aikoo seurata ehdotuksia ja

aloitteita eurooppalaisen ruuantuotannon vahvistamiseksi. Lisäksi Ruotsi käsittelee puheenjohtajakaudellaan kauppaan liittyviä maatalouskysymyksiä ja priorisoi biotalouden roolia ja potentiaalia koskevaa työtä.

Ruotsi asettaa etusijalle neuvottelut koskien asetusta elintarviketietojen antamisesta kuluttajille ja asetukseen sisältyvien elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä koskevien säännösten uudistamisesta. Ruotsi vie myös mahdollisuuksien mukaan eteenpäin neuvotteluja maantieteellisten merkintöjen uudistamisesta ja edistää neuvotteluja maatilojen kestävyyden tietoverkkoa koskevasta asetusehdotuksesta (FSDN). Lisäksi Ruotsi aikoo edistää neuvotteluja kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön asetusehdotuksesta.

Ruotsi käynnistää puheenjohtajakaudellaan keskustelut sekä siemeniä ja kasvien lisäysaineistoja ja metsänviljelyaineistoja koskevan lainsäädännön uudistamishdotuksesta että komission tulevasta ehdotuksesta eräillä uusilla genomitekniikoilla tuotettuja kasveja koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Ruotsi voi käynnistää neuvostossa keskustelut myös metsien seuranta ja strategisia suunnitelmia koskevasta säädösehdotuksesta ja kannustaa globaaleilla foorumeilla edistämään metsätaloutta ja arvoketjuja. Ruotsi seuraa EU:n metsästrategian toimeenpanoa ja varmistaa kestävyyden kolmen ulottuvuuden (taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen) tasapainon toteutumisen.

Kalatalousalalla Ruotsi käynnistää keskustelut EU:n yhteisen kalastuspolitiikan, mukaan lukien yhteisen markkinajärjestelyn, uudelleentarkastelusta. Ruotsi osallistuu myös useisiin kansainvälisiin neuvotteluihin YK:n, kestävän kalastuksen kumppanuussopimusten ja alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen puitteissa. Lisäksi Ruotsi pyrkii edistämään kalastuksen valvonta-asetuksesta käytäviä kolmikantaneuvotteluja yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti.

Ympäristöneuvoston alaisista asioista Ruotsi käsittelee puheenjohtajakaudellaan maatalous- ja kalastusneuvostossa muun muassa teollisuuden päästödirektiivin tarkistamisen maatalousnäkökohtia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on tiedotusasia

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvikkeet) 12.1.2023 ja 24.1.2023

EU-ministerivaliokunta 27.1.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 27.1.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Ruotsin puheenjohtajakauden ohjelma: <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/programme-of-the-presidency/>

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Asiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, hanna.muroma@gov.fi, p. 0295 162 038

VAHVA-tunnus

EU/69/2023

Liitteet -

Viite -

Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 30.1.2023

E 41/2022 vp

E 154/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee 30.1.2023 markkinatilanteesta erityisesti Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen. Keskustelua valmisteltiin maatalouden erityiskomiteassa 23.1.2023.

Suomen kanta

Suomi ottaa komission tilannekatsauksen tiedoksi.

Tiedonannosta ruokaturvan takaamisesta ja elintarvikejärjestelmien resilienssin vahvistamisesta on annettu E-kirje E 41/2022 vp ja tiedonannosta lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta on annettu E-kirje E 154/2022 vp.

Suomi katsoo, että elintarvikesektorin huoltovarmuus ja väestön ruokaturva tulee varmistaa kaikissa tilanteissa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut vakavan häiriön lannoite-, maataloushyödyke- ja energiamarkkinoiden toiminnalle ja tässä epävakaassa tilanteessa tulee huolehtia koko elintarvikesektorin toimintavarmuudesta ja varmistaa väestön ruokaturva.

EU:n ruoantuotanto on eräiden tuotantopanosten ja -materiaalien sekä jossain määrin myös tuotantoon tarvittavan tekniikan osalta hyvin riippuvainen EU:n ulkopuolelta tulevasta tuonnista. Suomi tukee pyrkimystä vähentää tuontiriippuvuutta erityisesti fossiilisen energian, lannoitteiden ja valkuaisrehuraaka-aineiden osalta.

Suomi on huolissaan maatalouden tuotantokustannusten noususta ennätystasolle ja ylipäättään koko elintarvikesektorin kustannusten nousun vaikutuksesta kannattavuuden heikentymiseen, tuotannon määrään ja laatuun sekä näiden yhteisvaikutuksesta elintarvikkeiden hintojen nousuun.

Suomi suhtautuu myönteisesti komission esittämiin suoriin ja välillisiin keinoihin lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi.

Suomi pitää lisäksi hyvin tärkeinä toimina panostusta ravinteiden kierrätykseen, maaperän kasvukunnon parantamiseen sekä valkuaiskasvien viljelyyn ja kasviproteiinialan kasvattamiseen. Suomi pitää myös tärkeänä jatkaa ravinnehävikin vähentämistoimia ja tavoitetta korvata mineraalilannoitteiden käyttöä biomassoista ja jäte- ja sivuvirroista tuotetuilla lannoitevalmisteilla sekä vihreän ammoniakkin tuotannon edistämistä. Nämä toimet vahvistavat pitkällä aikavälillä EU:n ruokaturvaa ja ravinneomavaraisuutta.

Suomi katsoo, että komission tulee ryhtyä tarvittaessa EU:n perustamissopimuksen mukaisesti markkinoita tasapainottaviin ja tuotannon kannattavuutta sekä huoltovarmuutta vahvistaviin toimenpiteisiin.

Suomi korostaa tärkeyttä siirtyä kohti sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä, resiliентtejä ja oikeudenmukaisia ruokajärjestelmiä niin Suomessa, EU:ssa kuin myös globaalilla tasolla

Pääasiallinen sisältö

Asiakohdasta ei ole tätä perusmuistiota laadittaessa toimitettu tausta-asiakirjaa.

Puheenjohtajavaltio Ruotsi on ehdottanut ministereiden keskusteluun seuraavia kysymyksiä:

1. Ukrainan maataloussektorilla ja elintarvikeketjulla on suuria haasteita. Mitkä komission ja jäsenvaltioiden jatkotoimet voisivat helpottaa Ukrainan tilannetta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?
2. Koetteko, että Ukrainan sota vaikuttaa erityisesti joihinkin EU:n maataloussektoreihin ja/tai – alueisiin? Mikäli niin, mitkä toimet tai toimenpiteet, mukaan lukien maatalousvaurauksen mahdollinen käyttö, voisivat helpottaa parhaiten niiden vaikeuksia? Pitäisikö erityisehtoja liittää ehdotettuihin toimenpiteisiin?

Yleistä maataloustuotemarkkinoilta

Maatalouden markkinatilanteen kehitystä ovat ohjanneet tuotantopanosten korkeat hinnat ja saatavuushaasteet, maataloustuotannon heikko kannattavuus ja Ukrainan sotatilanteen vaikutukset maataloussektorilla. Nämä eri tekijät vaikuttavat suoraan myös koelintarvikeketjun toimintaympäristöön, tuotantokustannuksiin, hintakehitykseen ja heijastuvat kuluttajahintoihin.

Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaankin vaikuttaa edelleen merkittävästi maataloustuotteiden maailmanmarkkinatilanteeseen joko suoraan tai välillisesti. Sen ohella, että maatalousraaka-aineiden hinnat ovat nousseet ennätystasolle, niiden kauppavirrat ovat häiriintyneet Mustanmeren alueen, pääosin Ukrainan, vientitoiminnan vaikeuduttua. Voidaan arvioida, että epävakaa tilanne jatkuu kansainvälisillä vilja- ja öljykasvimarkkinoilla ainakin tulevalla satokaudella 2023/24 ja heijastuu suoraan kotieläinsektorin toimintaan sekä ylipäättään elintarvikemarkkinoille.

Viljojen ja öljykasvien maailmanmarkkinahinnat ovat alentuneet toukokuun 2022 ennätysellisen hintahuipun jälkeen, mutta ovat edelleen normaalia korkeammalla tasolla. EU:ssa viljan markkinahintaa hyvin kuvaava leipävehnän vientihinta Ranskassa (fob Rouen) kohosi toukokuussa 2022 lähes 440 €/tn tasolle. Tammikuun 2023 alussa hinta on pysytellyt 305 - 315 €/tn. Vertailun vuoksi fob Rouen -hintaa oli viime vuoden tammikuussa noin 280 €/tn ja jo tuolloin hintakehitys oli ollut vahvistuva. Kansainvälisissä raaka-ainepörsseissä viljan ja öljykasvien futuurihintojen kehitys on ollut välillä voimakkaasti heilahtelevaa.

YK:n Elintarvike ja maatalousjärjestön (FAO) ylläpitämä, päämaataloustuotteiden hinnoista koostuva, elintarvikehintaindeksi nousi maaliskuussa 2022 ennätystasolleen. Sen jälkeen indeksin arvo on tasaisesti alentunut ja oli joulukuussa 2022 noin 17 % maaliskuuta alemmalla tasolla. Indeksien arvo viime joulukuussa oli myös hieman alle vuoden 2021 joulukuussa olleen arvon. Myös muiden raaka-aineiden ja tuotantopanosten, erityisesti maakaasun ja sähkön hinnat ovat vuonna 2022 olleet selvästi korkeammalla tasolla verrattuna aiempiin vuosiin ja niiden tarjonnassa on ollut haasteita kysyntään nähden.

Maakaasun futuurihinta (TTF) EU:ssa kohosi elokuussa 2022 huipputasolleen ollen arvoltaan kymmenkertainen vuoden takaiseen. Syyskuusta lähtien maakaasun futuurihinta on ollut EU:ssa aleneva, kun kaasun saatavuus ja varastotilanne on helpottanut. Tammikuun 2023 alkupuolella maakaasun futuurihinta oli alempana kuin koko vuoden 2022 aikana, mutta on edelleen selvästi korkeammalla kuin vuosina 2020 ja 2021. EU:hun on viime syksyn ja alkutalven aikana ostettu maailmanmarkkinoilta ennätysellisiä määriä nesteytettyä maakaasua (LNG) samalla, kun leuto alkutalvi on vähentänyt kaasun tarvetta. Raakaöljyn markkinahinta (Brent) kävi vuonna 2022 korkeimmillaan kesäkuussa ja kehitys on ollut sen jälkeen aleneva johtuen muun muassa heikentyneestä näkymästä maailman taloustilanteen osalta. Tammikuussa 2023 raakaöljyn hinta oli painunut alemmaksi kuin koko vuoden 2022 aikana.

Euron arvo heikentyi kesällä 2022 samalle tasolle suhteessa Yhdysvaltojen dollariin ja valuuttakurssien ero pysyi syksyllä 2022 lähes muuttumattomana. Euron arvo kääntyi hiukan vahvistuvaan suuntaan marras- ja joulukuun aikana. Yhdysvaltojen dollarin arvoon vahvistunut myös muihin valuuttoihin nähden. Valuuttakurssitilanne helpottaa EU:n vientitoimintaa, mutta toisaalta se kohottaa maatalous- ja elintarvikesektorilla tuotavien tuotantopanosten hintaa. EU:ssa elintarvikehintainflaatio on jatkanut vahvistumistaan ja marraskuussa se oli keskimäärin 17,9 % korkeammalla verrattuna vuoden takaiseen. Tuotantopanosten (energia) loppuvuoden aikana tapahtunut hintojen aleneminen ei, ainakaan vielä, näy elintarvikkeiden hinnoissa.

Venäjän hyökkäystoiminta vaikuttaa suoraan Ukrainan rooliin kansainvälisillä maataloustuotemarkkinoilla. Kansainvälisen viljaneuvoston (IGC) tammikuussa 2023 julkaiseman arvion mukaan kuluvalle satokaudelle (2022/23) Ukrainan viljan kokonaistuotanto (vehnä, maissi ja ohra) on noin 58 milj. tn, kun edellisellä kaudella se oli 87 milj. tn. Ukrainan viljojen vientiarvio tälle markkinointikaudelle on noin 35 milj. tn, kun viime kaudella vietiin reilu 48 milj. tn. IGC:n arvio on tehty sillä oletuksella, että viljaa pystytään viemään Ukrainasta jatkossakin myös Mustanmeren laivaväylää pitkin. Ukrainan maatalousministeriön arvion mukaan viljaa on tällä satokaudella viety, joulukuun puoliväliin

mennessä, sekä maitse että meriväyliä pitkin yhteensä 20 milj. tn. Määrä on noin 30 % pienempi verrattuna aiempaan satokauteen.

Komissio ja jäsenvaltiot jatkavat edelleen viime toukokuussa avattujen, Ukrainasta EU:n jäsenvaltioiden kautta kulkevien, nk. solidaarisuuskaistojen toiminnan tehostamista. Rahtilaivaliikenne Ukrainan kolmesta merisatamasta on marraskuun alussa olleen häiriötilanteen jälkeen toiminut ilman keskeytyksiä. Rahtikustannus tällä YK:n johdolla avatulla laivaväylällä on kuitenkin pysynyt yhä korkeana. Pullonkaulaksi väylällä on muodostunut Turkin rannikolla sijaitseva ja YK:n johdolla toimiva laivojen tarkastuspiste. Venäjä on Ukrainan mukaan tietoisesti hidastanut laivojen tarkastustoimintaa, kun se ei ole varannut riittävästi henkilöresursseja toimintaan.

Korkeat rahtikustannukset ovat alentaneet Ukrainassa viljan tuottajahintoja ja viime syksynä esitettyjen arvioiden mukaan tuottajan saama myyntihinta ei kata tuotantokustannuksia. Ukrainan maatalousministeriön arvion mukaan syysviljojen kylvöala on 20 - 30% viime vuotta pienempi. EU:ssa viljelijät Ukrainan viereisissä jäsenvaltioissa ovat edelleen huolissaan sisämarkkinoille jäävästä ukrainalaisesta viljasta. Hinnaltaan edullisempi ukrainalainen vilja vie markkinaosuutta EU:ssa tuotetulta.

EU:n maataloussektorilla on yhä olemassa viime vuonna alkanut huoli peltolannoitteiden hintojen ja saatavuuden vaikutuksesta viljelyn kannattavuuteen, tuotantoalaan ja sadon määrään. Epätietoisuus koskee vuoden 2023 peltokasvituotantoa ja on konkretisoitumassa nyt kun viljelijät tekevät lannoitteiden hankintoja ja viljelypäätöksiä ensi kevääälle. Tilanne lannoitteiden saatavuuden ja eritoten korkean hintatason suhteen on yhtäläinen EU:ssa sekä globaalisti.

Viljojen kuluvan markkinointikauden 2022/23 aikana EU:ssa on ollut poikkeuksellista lannoiteyritysten toimiminen vajaalla kapasiteetilla tai jopa tehtaiden seisottaminen. Lannoitteiden myyntiä on rajoitettu ja myynnin avautuessa se on kohdistettu vain lyhyen aikavälin toimituksille. Taustalla on ollut lannoitteiden valmistuksessa tarvittavien raaka-aineiden (erityisesti maakaasu) ylikuumentunut markkinatilanne ja saatavuushäiriöt. Maakaasun, jota käytetään typpilannoitteissa tarvittavan ammoniakkin valmistukseen, futuurihinta EU:ssa kohosi kesällä 2022 huipputasolleen ollen arvoltaan kymmenkertainen verrattuna vuoden takaiseen. Kaasun korkea hinta pakotti tällöin EU:n lannoiteteollisuutta vähentämään omaa ammoniakkin tuotantoa ja siirtymään sen ostoon kolmansista maista. Syyskuun jälkeen, kun maakaasun futuurihinta kääntyi laskuun ja saatavuus helpottui, on se osaltaan parantanut EU:n lannoiteteollisuuden tilannetta. Komissio julkaisi 9.11.2022 lannoitetilanteesta tiedonannon, jossa analysoidaan laajasti sektorin näkymiä ja käydään läpi vaihtoehtoja, kuinka tilannetta voitaisiin helpottaa.

Markkinatilanne EU:ssa

Komission joulukuun lopulla 2022 esittämä arvio EU:n tämän vuoden viljojen tuotantoonusteeeksi on 267 milj. tn ja suuruudeltaan se olisi noin 8,9 % viime vuotta pienempi. Komissio on alentanut kesästä lähtien satoennustetta kuukausittain. Eri viljojen välillä suurin sadonalennus on tehty maissille (- 29 %). Vehnän, EU:n pääviljan, satomäärä arvioidaan noin 2 % pienemmäksi ja ohralla se olisi viime vuoden kokoluokkaa. Vehnäsadon arvioidaan kuitenkin olevan hieman suurempi kuin keskimäärin viiden viime vuoden aikana. Huolimatta pienemmästä sadosta komissio arvioi, että EU vie viljaa noin 47 milj.tn, joka olisi vain hieman viime kauden vientiä pienempi. Toisaalta viljojen tuontimäärän arvioidaan suurentuvan tasolle 33 milj. tn (+ 47 %) johtuen erityisesti pienemmästä maissisadosta. EU:n viljojen kokonaisvarastojen kuluvan kauden lopulla arvioidaan olevan runsas 43 milj. tn ja ne olisivat noin 8 % alkuvarastoja pienemmät.

Komissio arvioi öljykasvien osalta EU:n tämän markkinointikauden rapsisadoksi 19,6 milj.tn ja verrattuna edelliseen kauteen, niin sato olisi lähes 15 % suurempi. Kesän helteisestä ja vähäsateisuudesta johtuen auringonkukan ja soijan satomäärät ovat sen sijaan viime kautta arviolta noin 11 ja 7 % pienempiä.

Kotieläinsektorilla suurin markkinaheilahtelu on tapahtunut sianlihantuotannossa. Ke-väällä 2022 sianlihan hinnat lähtivät vahvistumaan, aiemman, vuonna 2021 olleen aal-lonpohjan jälkeen. Syyskuun lopulla EU:n keskimääräinen teurashinta oli ennätyskor-kea, lähes 214 €/100 kg. Sianlihan keskihinta aleni vuoden 2022 viimeisellä neljännek-sellä maltillisesti ja oli tammikuun 2023 alussa 205 €/100 kg. Verrattuna vuoden 2022 tammikuuhun, EU:n sianlihan keskihinta on nyt 54 % ja porsaiden 88 % korkeammalla.

Sianlihan vientimäärä EU:sta aikavälillä tammi-syyskuu 2022 oli 17 % edellistä vuotta pienempi. Kiinan osalta vähenemää on 51 %. Vienti EU:sta Kiinaan alkoi supistua jo ke-sällä 2021, kun sianlihan tuotanto Kiinassa alkoi kasvaa, Kiinan selviytyttyä siellä aiem-min olleesta afrikkalaisen sikaruton (ASF) epidemiasta.

EU:ssa myös muiden kotieläintuotteiden tuottajahinnat ovat olleet aiempia vuosia sel-västi korkeammalla. Esimerkiksi broilerin keskimääräinen EU:n teurashinta kävi syys-kuussa 2022 ennätystasolla ja kääntyi sen jälkeen lievästi alenevaksi. Tammikuun alussa broilerin hinta oli 262 €/100 kg ja se on edelleen 23 % vuoden takaista korkeam-malla. Maidon keskimääräinen EU:n tuottajahinta on pysynyt ennätyksellisen korkealla. Komission arvion mukaan raakamaidon tuottajahinta oli joulukuussa 57,8 €/100 kg, mutta sen sijaan maitojalosteilla hintakehitys on ollut aleneva.

Korkeasta tuottajahintatasosta huolimatta aiempia vuosia selvästi korkeammalla olevat tuotantokustannukset heikentävät kotieläinsektorilla kannattavuutta. Tilanne on näkynyt tuotantomäärien alenemisena vuonna 2022. Kotieläintuotteiden kuluttajahintojen kohoa-minen vaikuttaa niiden kysyntää heikentävästi ja suuntaa ostoskäyttäytymistä niissä kohti halvempia vaihtoehtoja. Pitkittynyt ja viime syksynä uudelleen laajenemaan alkanut lintuinfluenssatilanne (HPAI) haittaa edelleen tuotantoa siipikarja- ja kananmunasekto-reilla. Sianlihasektorilla afrikkalaisen sikaruton esiintymät joissakin jäsenvaltioissa rajoit-tavat niiden vientitoimintaa kolmansiin maihin ja tilanne heijastuu osaltaan sisämarkki-noiden toimintaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 19.1.2023 ja 24.1.2023

EU-ministerivaliokunta 27.1.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 27.1.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

5456/23 Jäsenvaltioiden kirjalliset kommentit markkinatilanteesta

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Jukka Virolainen, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 206,
jukka.virolainen@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 416,
pekka.sandholm@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/69/2023
EU/597/2022
EU/1449/2022

Liitteet -**Viite** -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/69/2023-MMM-10

Vehviläinen Anne, Järvinen Joel

23.1.2023

Biotalousmahdollisuudet nykyisten haasteiden valossa erityisesti maaseutualueilla - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 30.1.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston 30.1.2023 asialistalla on keskustelu ”Biotalousmahdollisuudet nykyisten haasteiden valossa erityisesti maaseutualueilla” pohjustuksena neuvoston päätelmien valmisteleminen. Keskustelua valmistellaan maatalouden erityiskomiteassa 23.1.2023. Puheenjohtajamaa Ruotsi on kertonut, että neuvoston on tarkoitus hyväksyä päätelmät maatalous- ja kalastusneuvostossa 25.4.2023.

Suomen kanta

Suomi tukee biotalousmahdollisuuden edistämistä EU:ssa.

Suomi on tyytyväinen, että Ruotsin puheenjohtajakaudella valmistellaan neuvoston päätelmät biotalousmahdollisuudesta. On tärkeää, että jäsenvaltiot keskustelevat edistymisraportin sisällöstä sekä siitä, miten kestävä biotalous tulisi edistää EU:n puitteissa.

Suomi näkee, että päätelmien valmistelu edesauttaa mahdollista biotalousstrategian päivittämistä sekä edesauttaa innovatiivisen biotalousmahdollisuuden entistä vahvempaa sisällyttämistä seuraavan komission työohjelmaan.

Suomen yleisenä tavoitteena on, että biotalousmahdollisuuden ja uusiutuvien luonnonvarojen tarjoamat mahdollisuudet tarjota kestäviä ratkaisuja vähähiilisyyteen sekä EU-alueen huoltovarmuuteen tunnustetaan merkittävänä osana erilaisia Euroopan vihreän kehityksen

suunnitelmia ja strategioita, joiden tulee ottaa huomioon kestävästi hyödynnettävissä olevan raaka-aineen määrä. Biotalous on siten keskeisessä roolissa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa auttaen samalla löytämään ratkaisuja vallitseviin ruokaturva- ja energiakriiseihin, jos sekä sosiaalisesta, ekologisesta että taloudellisesta kestävyydestä pidetään huolta.

Suomi katsoo, että biotalous luo mahdollisuuksia maaseutualueiden elinkeinotoiminnan monipuolistamiselle. Biotalouskehittämisellä voidaan parantaa alkutuotannon kannattavuutta sekä sosiaalista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä esimerkiksi integroimalla alkutuottajat entistä paremmin biotalouden arvoketjuihin. Tämä tulisi kuitenkin pystyä seuraamaan ja todentamaan.

Biotalous tulisi olla keskeinen osa EU:n teollisuuspolitiikkaa ja sen olemassa olevia työkaluja, jotta panostukset näkyvät investointeina. Tämä lähestymistapa puuttuu nykyisen komission katsannosta, ja Suomi näkee sen keskeisenä elementtinä vihreän siirtymän ja teollisuuden kilpailukyvyn toteutumisessa. Kestävän biotalouden potentiaalin hyödyntämiseksi Suomi näkee selkeän roolin eri toimijoista koostuvalle biotalouden yhteenliittymälle.

Suomi näkee, että kansalliset biotalousstrategiat ovat väline turvata biomassan saatavuutta ja kestävyyttä. On tärkeää, että mahdollisimman moni jäsenvaltio tai alue valmistelee oman strategian, lähtökohtana kansalliset tai alueelliset vahvuudet.

Pääasiallinen sisältö

Asiakohtaan ei ole toimitettu tausta-asiakirjoja.

Ruotsi on alustavasti esittänyt seuraavat kysymykset ministereiden keskustelun pohjaksi:

1. Mitä haasteita ja mahdollisuuksia näette biotaloudelle tänään?
2. Mitä lisätoimia EU voisi tehdä biotalouden potentiaalin edelleen vapauttamiseksi tulevaisuudessa?
3. Miten alkutuotantosektorin ja maaseudun rooli ja tarpeet biotaloudessa ovat kehittyneet menneinä vuosina?

EU:n biotalousstrategia julkaistiin vuonna 2012 ja se päivitettiin vuonna 2018. Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 2019 valmistuneissa neuvoston päätelmissä pyydetään komissiota valmistelevaan biotalousstrategian edistymisraportti. Komissio julkaisi biotalousstrategian edistymisraportin 9.6.2022 (COM/2022/283 final). Komissio valmisti biotalousstrategian toimenpiteiden edistymisraportin Suomen puheenjohtajakaudella valmisteltujen neuvoston päätelmien mukaisessa aikataulussa.

Edistymisraportti raportoi biotalousstrategian toimeenpanon toteutumisesta ja yleisestä biotalouden tilasta EU:ssa, sekä asemoi biotalouden uuteen poliittiseen kontekstiin (kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelma). Raportin mukaan tarvitaan enemmän politiikkakoordinaatiota vastauksena maa-alueiden ja materiaalien kysyntään liittyviin paineisiin, sekä työvoiman uudelleenkohdentamista ja osaamisen kehittämistä. Lisäksi huomio kiinnittyy biomassan (sis. materiaali ja energia) kestävä saatuuden ja sen kysynnänväliseen epätasapainoon, jonka suuruus on arviolta 40-70 % kysynnän ylittäessä tarjonnan.

Raportti heijastaa biotalouden kasvanutta merkitystä uudessa poliittisessa kontekstissa, jota määrittelee Euroopan vihreän kehityksen ohjelma. Nykyisen fossiilipohjaisen talouden saavuttaessa rajansa siirtymä kohti uutta yhteiskunta- ja talousmallia, joka perustuu biologisten luonnonvarojen kestävään ja kiertotalouden periaatteita noudattavaan käyttöön, on noussut yhdeksi EU:n ydintehtävistä. Biotalous on mahdollisuuksia parantaa politiikkakoherenssia ja tunnistaa ja ratkaista eri tavoitteiden yhteensovittamista (trade-offs), mikä mahdollistaa jäsenvaltioille ja alueille omiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvan muutospolun suunnittelun. Biotalous on siten keskeisessä roolissa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa auttaen samalla löytämään ratkaisuja vallitseviin ruokaturva- ja energiakriiseihin.

Raportin mukaan vuoden 2018 EU:n biotalousstrategian määrittelemät päätavoitteet ovat toteutumassa strategiassa esitetyin toimenpitein. Toisaalta raportissa tunnistetaan myös toimintaohjelman toimeenpanossa olevia puutteita, jotka vaativat lisätoimia. On panostettava siihen, miten maa-alueiden ja biomassan kysyntää voidaan paremmin hallita vastaten ympäristö- ja talousvaatimuksiin ilmastoneutraalissa Euroopassa. Toisaalta on pyrittävä kehittämään biologisten luonnonvarojen kestävämpiä kulutusmalleja.

Suomi on toiminut EU:ssa aktiivisesti sen eteen, että neuvostossa keskusteltaisiin ja valmisteltaisiin päätelmät biotalousstrategian roolista seuraavan komission toimikaudella edistymisraportin pohjalta.

Euroopan strateginen autonomia on väline, jolla halutaan tiivistää Euroopan unionia ja sen talouspoliittisia painopisteitä. Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa biotalouden merkitys korostuu myös strategisessa merkityksessä, kun halutaan vähentää EU:n riippuvuutta riskialttiiksi tulleesta maailmasta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvikkeet) 19.1.2023 ja 24.1.2023

EU-ministerivaliokunta 27.1.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 27.1.2023

EU:n biotalousstrategian päivityksestä on annettu eduskunnalle E-kirje E 99/2018 vp ja siitä laadittujen neuvoston päätelmien luonnoksesta E-jatkokirje EJ 15/2019 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Suomen kansallisen biotalousstrategian päivitys

Suomi laati alkuvuodesta 2022 kansallisen biotalousstrategian päivityksen, jonka keskeisenä tavoitteena oli biotalouden arvonlisän kasvattaminen ja siihen liittyen biotalouden BKT-osuuden vahvistaminen merkittävästi vuoteen 2035 mennessä. Strategian päivityksen yhteydessä kestävä biotalouden katsottiin tarjoavan ratkaisuja muun muassa ilmastohaasteisiin. Biotalousuuden uudet innovaatiot avaavat biopohjaisille materiaaleille käyttökohteita uusilla sovellusalueilla ja poikkileikkaavasti eri sektoreilla.

Osana biotalousstrategian toimeenpanoa työ- ja elinkeinoministeriö on määritellyt biotalouden EU-vaikuttamistavoitteet. Suomen keskeinen tavoite on nostaa biotalous EU:n teollisuuspolitiikan keskiöön. Tätä tarkoitusta varten työ- ja elinkeinoministeriö on valmistanut biotalouden vaikuttamispaperin, jossa kuvataan, millaisin biotalouteen liittyvin toimin EU voi vahvistaa resilienssiään ja kilpailukykyään.

Vuoden 2023 alusta Suomessa aloittaa toimintansa riippumaton monitieteellinen metsäbiotalouden tiedepaneeli, joka tarkastelee metsäbiotaloutta koko arvoketjun osalta ja kestävyiden kaikki osa-alueet huomioiden.

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Anne Vehviläinen, biotalousneuvos, MMM LVO metsä- ja bioenergiayksikkö, puh. 0407434407, etunimi.sukunimi@gov.fi

Joel Järvinen, erityisasiantuntija, MMM LVO metsä- ja bioenergiayksikkö, puh. 0503001745, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ulla Palander, erityisasiantuntija, TEM, puh. 0295 049 235, etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/69/2023

Liitteet -

Viite -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/69/2023-MMM-11

Uusitalo Laura, Muroma Hanna

23.1.2023

Maatalous- ja kalastusneuvoston 30.1.2023 muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 30.1.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen 30.1.2023 muissa asioissa on puheenjohtajavaltion ja jäsenvaltioiden tiedotusasioita. Ennen neuvoston kokousta asialistalle saat-
taa tulla myös muita asiakohtia.

Suomen kanta

Suomi ottaa asiat tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Teollisuuden päästödirektiivin tarkistamisen maatalousnäkökohdat
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Euroopan komissio antoi 5.4.2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annetun direktiivin (2010/75/EU) ja kaatopaikoista annetun direktiivin (1999/31/EY) muuttamiseksi (COM(2022) 156 final). Ehdotuksen tarkoituksena on vähentää suurista teollisuuslaitoksista ja eläinsuojista aiheutuvia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään ja päästöistä johtuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Ehdotuksella päivitetäisiin teollisuuslaitosten ja eläinsuojien ympäristölupamenettelyn EU-lainsäädännön vähimmäisvaatimuksia, joiden keskeisistä elementeistä on säädetty alun perin neuvoston direktiivillä (96/61/EY) ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi (IPPC-direktiivi). Soveltamisalassa olevat laitokset, säänneltävät päästöt sekä muut keskeiset elementit, muun muassa toimialoittaisten päästörajojen perusteena olevat toimialakohtaiset parhaan käytettävissä olevan tekniikan (BAT) asiakirjat sekä niiden valmistelu ja yhtenäistetty ympäristölupamenettely, ovat monilta osin säilyneet saman sisältöisinä IPPC-direktiivin voimaantulosta lähtien. EU:n lainsäädännön vähimmäisvaatimuksia päivitettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2010/75/EU) teollisuuden päästöistä muun muassa muuttamalla toimialakohtaisten parhaan käyttökelpoisen tekniikan asiakirjojen johtopäätösten (BAT-päätelmät) oikeudellista sitovuutta. Voimassa olevan direktiivin soveltamisalan piirissä on Suomessa noin 1 300 toimintoa yhteensä 910 laitoksessa, joista eläinsuojia on 275. Yhdessä laitoksessa voi olla useampia direktiivin soveltamisalassa olevia toimintoja. Voimassa olevan direktiivin soveltamisalassa EU-tasolla on noin 52 000 laitosta.

Ehdotuksella laajennettaisiin direktiivin soveltamisalaa ja määrällisesti suurin soveltamisalan laajennus koskisi eläinsuojia. Soveltamisalaan otettaisiin suuret naudatilat ja samassa yhteydessä sikojen ja siipikarjan eläinsuojien soveltamisalakynnyksiä laskettaiisiin merkittävästi. Komissio arvioi, että aikaisemman 20 000 eläinsuojan sijasta ehdotuksen soveltamisalassa olisi jatkossa 185 000 eläinsuojaa EU:ssa. Soveltamisala määriteltäisiin eläinyksikkönä, joka olisi sekä sioille, siipikarjalle, naudoille, että näitä sisältäville yhdistelmätiloille 150. Yksi eläinyksikkö vastaisi 3 000 litraa maitoa vuodessa tuottavaa lypsylehmää ja muille eläimille olisi käytössä suhteutetut kertoimet 0,014–0,6 eläinyksikkön välillä. Eläinyksikköinä käytettäisiin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston täytäntöönpanoasetuksen (EU N:o 808/2014) mukaisia eläinyksiköitä.

Ehdotus sisältä eläinsuojille mahdollisuuden kevennettyyn lupamenettelyyn. Eläinsuojien kevennetty lupamenettely koskisi sekä voimassa olevan direktiivin soveltamisalassa olevia sika- ja siipikarjatiloja että direktiiviehdotuksen soveltamisalaan lisättäviä naudatiloja ja soveltamisalarajan laskemisen johdosta siihen lisättyjä sika- ja siipikarjatiloja. Kevennettyssä menettelyssä olisi käytössä yhdistämissääntö, jonka mukaan toisiaan lähellä sijaitsevien tai keskenään taloudellisessa tai oikeudellisessa yhteydessä olevia toimintoja voitaisiin pitää yhtenä laitoksena. Muilta osin vaatimukset olisivat kevennettyjä suhteessa siihen, mitkä olisivat direktiiviehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien muiden teollisuuslaitosten vastaavat vähimmäisvaatimukset. Direktiiviehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi eläinsuojien lupahakemusten vähimmäisisällöstä. Toiminnanharjoittajaa koskisi velvollisuus ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle laitoksen toiminnassa tapahtuvista merkittävistä muutoksista.

Direktiiviehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuus antaa delegoitu säädös kaikkia eläinsuojia koskevista toimintasäännöistä liittyen päästörajoihin, tarkkailuvaatimuksiin, lannanlevityskäytäntöihin, päästöjen rajoittamistoimenpiteisiin, ympäristötehokkuuden raja-arvoihin, sekä muihin vaatimuksiin liittyen parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamiseen. Jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että toiminnanharjoittajat noudattavat toimintasääntöjen vaatimuksia ja tarkkailevat toimintaa niiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulisi varmistaa, että toiminnassa syntyvien jätteiden ja sivutuotteiden levitys tapahtuisi toimintasääntöjen mukaisesti. Jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että toiminnanharjoittajat tarkkailevat toimintaa toimintasääntöjen mukaisesti ja toiminnanharjoittajan tulee pyynnöstä toimittaa tarkkailutiedot valvontaviranomaiselle.

Eläinsuojien kevennettyssä lupamenettelyssä säädettäisiin myös yleisön osallistumismahdollisuuksista ja muutoksenhakumahdollisuuksista. Yleisölle tulisi taata osallistumisoikeudet lupa- ja luvan muutosmenettelyihin, sekä varmistaa muutoksenhakuoikeus. Jos

jäsenvaltio laittaisi delegoidun säädöksen vähimmäisvaatimukset täytäntöön kaikkia laitoksia koskevilla yleisillä säännöillä, yleisön tulisi voida osallistua näiden sääntöjen valmisteluun.

Direktiiviehdotuksen mukaan komission tulisi antaa delegoitu säädös eläinsuojien toimintasäännöistä 24 kuukauden kuluessa direktiiviehdotuksen voimaantulosta. Kaikkien eläinsuojien tulisi noudattaa toimintasääntöjä 42 kuukauden kuluessa delegoidun säädöksen voimaantulosta.

b) Eläinkuljetuksia koskevan lainsäädännön tarkistaminen – olennainen osa elintarviketuotantoa

Portugalin valtuuskunnan tiedotusasia Espanjan, Irlannin, Kreikan, Latvian, Liettuan, Portugalin, Ranskan ja Romanian valtuuskuntien puolesta

Eläinten hyvinvointiin kuljetusten aikana EU:n alueella sovelletaan neuvoston eläinkuljetusasetusta (EY) N:o 1/2005. Asetus koskee elävien selkärankaisten eläinten kuljettamista EU:n alueella sekä erityistarkastuksia, joita viranomaiset tekevät unionin tullialueelle saapuville tai sieltä lähteville kuljetuksille. Asetusta sovelletaan eräin rajauksin kaikkiin sellaisiin kuljetuksiin, jotka tapahtuvat kaupallisen toiminnan yhteydessä.

Asetuksen mukaan eläinten kuljettamisen keskeisenä periaatteena on, että eläimille ei saa kuljetuksesta aiheutua vammoja tai tarpeetonta kärsimystä. Kuljetettaviksi otettavien eläinten tulee olla kuljetuskuntoisia ja eläimistä tulee huolehtia kuljetuksen aikana. Kuljetus- ja lastausvälineiden on oltava sellaisia, että vältetään vammat ja kärsimykset ja taataan eläinten turvallisuus. Eläimiä käsittelevillä henkilöillä on oltava tarvittava koulutus ja pätevyys ja eläimet on kuljetettava määräpaikkaansa viipymättä. Eläinten kuljetustilan tulee olla pinta-alaltaan ja korkeudeltaan riittävä kuljetettaville eläimille. Kuljetuksen aikana eläinten on saatava kuljetusmatkan sekä eläinlajin ja eläimen koon mukaan asianmukaisesti vettä, ravintoa ja lepoa.

Eläinkuljetusasetusta pidetään yleisesti riittämättömänä turvaamaan eläinten hyvinvointia erityisesti pitkien teuraskuljetusten aikana. Asetusta pidetään tietyiltä osin myös epäselvänä, mikä aiheuttaa virallisen valvonnan tehottomuutta. Komissiolta odotetaan ehdotusta uudeksi kuljetusasetukseksi kuluvan vuoden lopulla.

Eläinkuljetusasetuksen rinnalla eläinkuljetuksiin sovelletaan virallisen valvonnan yhdenmukaistamiseksi annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston valvonta-asetusta (EU) 2017/625. Valvonta-asetusta sovelletaan laajasti maatalous- ja elintarvikesektorilla.

Em. jäsenvaltiot katsovat, että jäsenvaltioiden ja komission tulisi jatkaa työtä EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon parantamiseksi ja jakaa asiantuntemustaan ja osaamistaan kolmansille maille eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi maailmanlaajuisesti. Em. jäsenvaltiot kehottavat komissiota ehdottamaan lainsäädäntöä, jolla varmistetaan eläinten hyvinvoinnin edistäminen sisämarkkinoilla ja viennissä kolmansiin maihin.

c) (mahd.) Hunajasekoitusten alkuperämerkinnät
Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia

Slovenia pyytää komissiota harkitsemaan hunajasta annetun neuvoston direktiivin 2001/110/EY muuttamista siten, että hunajasekoituksilta vaadittaisiin nykyistä selkeämpiä alkuperämerkintöjä. Slovenian mukaan mehiläishoito ja hunajantuotanto ovat tärkeitä taloudellisia aktiviteetteja ja mm. auttavat ylläpitämään ekologista tasapainoa ja luonnon monimuotoisuutta sekä ovat tärkeitä ruoan tuotannolle ja ruokaturvalle.

Hunajadirektiivin 2001/110/EY 2 artiklan 4 kohdan mukaan hunajan merkinnöissä on ilmoitettava yksi tai useampi alkuperämaa, josta hunaja on kerätty. Hunajasekoitusten alkuperämaat voidaan kuitenkin ilmoittaa merkinnöillä ”EU:sta peräisin olevan hunajan sekoitus”, ”EU:n ulkopuolelta peräisin olevan hunajan sekoitus” tai ”EU:sta ja EU:n ulkopuolelta peräisin olevan hunajan sekoitus”.

Slovenia katsoo, että hunajasekoituksille sallitut alkuperämerkinnät eivät anna kuluttajalle riittävää tietoa hunajan todellisesta alkuperästä. Hunajasekoitukset ovat yleensä halvempia kuin hunaja, jonka alkuperämaa ilmoitetaan yksiselitteisesti. EU:n ulkopuolelta tuotettava hunaja, jota usein käytetään hunajasekoituksissa, saa Slovenian mielestä kilpailuetua, kun siltä ei vaadita samanlaisia alkuperämerkintöjä kuin EU:ssa tuotetulta hunajalta.

Pelloilta pöytään –strategian toimintasuunnitelman mukaan komissio laatii ehdotuksen pakollisten alkuperämerkintöjen laajentamisesta nykyistä useampiin elintarvikeryhmiin. Strategian toimintasuunnitelman mukaan komissio tekee myös ehdotuksen maatalous-, kalastus ja vesiviljelytuotteiden kaupanpitämistä koskevista EU:n vaatimuksista, jotta varmistetaan kestävien tuotteiden lisääntyvä käyttö ja niiden tarjonta. Tässä yhteydessä tarkastellaan uudelleen myös eräitä tuotekohtaisia säädöksiä (ns. aamiaisdirektiivit, Breakfast Directives), joista yksi on hunajadirektiivi. Komission lainsäädäntöehdotuksia odotetaan kevään 2023 aikana.

Slovenian mielestä hunajadirektiivin avaaminen tarjoaa tilaisuuden lisätä hunajasektorin avoimuutta sekä edistää alan toiminnan kannattavuutta ja palauttaa kuluttajien luottamus. Slovenia esittää, että hunajasekoituksissa tulisi vaatia ilmoitettavaksi jokaisen sekoitukseen käytetyn hunajan alkuperämaa sekä kunkin hunajan osuus hunajasekoituksessa, huomioiden myös toimeenpanon näkökulman.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 24.1.2023

EU-ministerivaliokunta 27.1.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 27.1.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

a) COM(2022) 156 final

b) 5346/23

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

a) Neuvotteleva virkamies Jaakko Kuisma, YM, puh. 0295 250 442,
jaakko.kuisma@gov.fi

b) Neuvotteleva virkamies Kirsti Huovinen, MMM/RO/EKY, puh. 0295 162 182,
kirsti.huovinen@gov.fi

c) Hallitusneuvos Anne Haikonen, MMM/RO/ETU, puh. 0295 162 438, anne.haikonen@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/69/2023

Liitteet -

Viite -

Liitteet

Napsauta tähän ja kirjoita liitteet